

Gemeente van de Heer Jezus Christus,

Natuurlijk gaat het allemaal wel. Een mens leert ermee leven. Hier en daar is er misschien wel een voordeel te halen uit dat nu al een jaar lang leven in isolement. We leven aandachtiger. Kleiner. Alsof toch, niet langer meer voortgejaagd van afspraak tot afspraak, met het gezicht geconcentreerd op het scherm van je telefoon, het ontluiken van de krokussen onder het eerste licht van de lente, je meer zegt dan toen. Toch maakt dat het gemis niet minder. Het missen van contact. Het missen van elkaar. We missen de lijfelijkheid. De spontane, niet gearrangeerde en tijden van de tevoren afgesproken, ontmoeting. De maaltijd met meer dan één persoon buiten uw eigen huishouding. Hoe je elkaar kunt treffen, zomaar op een terras. Hoe er even een gesprek ontstaat dat je uit de bubbel van je eigen overtuigingen trekt.

We zijn er ook in het evangelie van Johannes aan toe. De netten rondom Jezus sluiten zich. De overpriesters en Farizeeën hebben zich, samen met de Raad, zich er net over gebogen hoe zij het incident Jezus, en met name zijn opzienbarende opwekking van de gestorven Lazarus, zo snel mogelijk weer kunnen beteugelen, weer in het gareel kunnen krijgen. Want, zo zeggen zij tegen elkaar, 'Hij doet vele tekenen. Nog even en heel het volk zal in hem geloven en onze plaats ontnemen'. Het is politiek uiterst inopportuun. Het valt niet uit te sluiten dat de Romeinen ingrijpen. En daarom, zo zegt het hogepriester Caiaphas, is het 'beter dan één man sterft voor het volk dan dat een heel volk ten onder gaat'. Voordat we hierover nu meteen in verontwaardiging ontsteken, laten wij goed bedenken dat Caiaphas natuurlijk helemaal gelijk heeft. Hij draagt een grote politieke en religieuze verantwoordelijkheid. Het is het politieke gespin van alle tijden en alle plaatsen. Terwille van een politieke stabiliteit, is een mens niet gebaat bij geruchtmakende incidenten die de oude en vertrouwde wereld opschudden. Het volk is er vol van maar dat is een slecht idee. En zo komt het dat het religieuze en politieke establishment, laat het ons met de termen van vandaag zeggen, twee verkenners vooruit sturen die eigenlijk maar één notitie kunnen maken: 'Jezus: functie elders'. Deze Jezus, en dat andere sprekende teken van hem, deze opgestane Lazarus, zij moeten van het openbare toneel verdwijnen. Zij moeten dood.

Maar voordat dit donkere doek valt en Caiaphas bijvoorbeeld tevreden zou kunnen vaststellen dat niemand hier uitleg over zal geven, is er nog even, zes dagen voor het Pascha, dat feest van het leven, ergens in een huis te Bethanië. Het is in dit evangelie volgens Johannes nu de derde keer dat wij ons vlak voor dit feest van het Pascha bevinden en dan is het in de Bijbel altijd opletten: dan gebeurt het. Op de derde dag, de derde keer. Dan vallen de cruciale beslissingen. En het is zes dagen voor dit Pascha. Dit Pascha zal niet minder dan een nieuwe schepping zijn, als alles in allen zal zijn en God zelf kan rusten van het werk dat hij zelf heeft volbracht. Deze dag, zes dagen voor dit feest, heeft de Heer zich dus gezet aan de eerste dag van deze nieuwe Schepping, als er licht valt in de duisternis en de chaos, de wirwar van de dood, het aflegt. In dat huis te Bethanië wordt een maaltijd aangericht en Lazarus, die uit de doden was opgewekt, zo zeggen de Schriften, hij is daarbij. Hem is nog steeds geen woord gegeven in dit Evangelie, maar Lazarus zit daarbij, als levend teken van deze eerste daad in de nieuwe Schepping waarin alles en iedereen die dood en monddood was, die door de dood de mond gesnoerd was, opgewekt wordt en aanzit aan het banket waar het herstelde leven, waar het goede en zorgvuldige leven wordt

gevierd. En niet alleen hij, maar eigenlijk het hele huis baadt in dit nieuwe lentelicht. Want niet toevallig en eigenlijk alleen de evangelist Johannes brengt de hele intocht van Jezus en dus eigenlijk de hele week die daarop volgt, consequent in verband met de opwekking van Lazarus. In zijn opwekking uit de dood, in zijn aanwezigheid, wordt ons de beslissende leessleutel aangereikt hoe wij het aanstaande lijden en de opstanding van Jezus moeten begrijpen: als één grote overwinning op de chaos, op het duister, op de dood waarvan de opstanding van Lazarus al de voorsmaak is.

Anders dan de andere evangelisten plaatst Johannes de zalving van Jezus niet in een willekeurig huis in Bethanië maar bij uitstek in dat huis waar eerst de geur van de dood en de wolken van verdriet waren. De zusters van Lazarus, Martha en Maria zijn daar. In zekere zin nemen zij weer precies dezelfde posities in zoals die ook in het evangelie volgens Lucas worden geschetst: Martha vol bedrijvigheid, praktisch, levend het *vita activa*. En Maria, bezig met de dingen van de Heer, blijkbaar aan de voeten van Jezus, levend haar *vita contemplativa*. Maar er is iets blijvend veranderd. Waar eerst het huis verduisterd werd door verdriet en rouw. Waar verwijten heen en weer geslingerd werden, natuurlijk door de praktisch ingestelde Martha, 'als u nu wat eerder gekomen zou zijn, was mijn broeder Lazarus niet gestorven'. Waar ook de Heer zelf in huilen uitbarst en met luide stem de dood zijn plaats wees, heerst nu de vreugde van de opstanding. Baadt dit huis in het voorzichtige licht van Pasen. Plaats en mens is hier niet willekeurig gekozen. Het licht van het leven, het licht dat de chaos van de dood geteugeld, schijnt niet op de wereld in het algemeen maar op de plaatsen waar het broodnodig is in het bijzonder. Dat licht van het leven valt in Bethanië. Dat betekent: het huis van de arme. En het valt op Lazarus in het bijzonder. En van Lazarus weet de evangelist Johannes van zijn kompaan Lucas dat hij de arme bij uitstek is: de genegeerde bedelaar op de drempel van de rijke. Lazarus is de vermoorde onschuld. De vermoorde onschuld zoals ook Jezus dat zal worden.

In dat licht, in het licht van een wereld waarin alle dingen anders zullen worden, in dat licht wil de evangelist Johannes dat wij naar dit verhaal van de intocht van de Heer kijken. En onderweg zijn er pleisterplaatsen waar wij deze wereld weer even kunnen zien in dit nieuwe licht. Zoals in dat huis met meer dan één huishouden. Een huis waar wij vandaag meer ontvankelijk voor zijn omdat daar mensen bij elkaar aan tafel zijn, voeten, lichamen worden aangeraakt en de geur van goedheid, de vroegere geur van dood en ziekte verdrijft. En onderweg lijken er twee typen mensen te zijn die dat zien. Zij die het zien dat dat niet willen en zij die het zien en zich daar hartstochtelijk aan overgeven. In dat huis der arme drommels is het Maria, natuurlijk Maria, zittend aan de voeten van haar leermeester, die het meest kostbare wat zij heeft, uitschenkt over deze mens. De geur van een nieuwe schepping verspreidt zich hiermee over de chaos en het duister van de dood en de ziekte die het daar voorheen voor het zeggen had. Maar direct hiertegenover volgt de repliek van Judas Iskariot die haar deze enorme verspilling verwijt waarmee gemakkelijk vele armen gevoed hadden kunnen worden. Dat komt aan. Zeker in het huis der armen met Lazarus aan tafel. En eerlijk gezegd, maakt de evangelist Johannes het er niet beter op om voor zijn lezers eraan toe te voegen dat Judas een op geld beluste dief was die regelmatig een greep uit de gemeenschappelijke kas deed. Maar op een heel andere manier ziet Judas het niet. Ook hij wil - net als de Farizeeërs - de oude wereld, de oude wereld laten. Daarbij valt in hem te prijzen dat hij liefdadigheid wil blijven bewijzen aan de armen. Dat zullen overigens de Farizeeërs ook doen en willen, zo was het ook voorgeschreven. Maar ook dan blijft alles zoals het altijd is geweest. Blijven de armen en ontrechten afhankelijk van liefdadigheid. En

daarmee van de grillen en nukken die met liefdadigheid gepaard gaan. Het kan je ook zomaar afgepakt worden. Of bejegend met een structureel wantrouwen waarvoor je zelfs een ambtelijk apparaat, afdeling wantrouwen, optuigt. Laten we maar gewoon structureel aannemen dat Fatima met haar toeslagen rommelt. En laten overigens volksvertegenwoordigers die daar moeilijk over doen, daar eens een keer hun mond over houden! Structureel verandert er zo aan de samenleving niets. Maar deze mens van Godswege, schrijdt als zelf een bedelaar, een arme van het land, de stad van de mens binnen! Hij geeft structureel voorrang aan de arme, aan de monddood gemaakte mens en is zo messias. Is zo koning der joden. En hem herkennen de armen en de ontrechten. Zij zitten bij hem aan tafel, op de eerste rang. In oude rechten, in rangorde en volgorde herstelt, en dat is echt wat anders dan het betonen van wat liefdadigheid, naar eigen inzicht en geloven wel of niet door de rijken en de machtigen betoond. Jezus haalt het onderste boven en laat dat voorop gaan. En wie dat zien, wie dat herkennen, zijn de onmachtigen. De doodverklaarden. Zij die nooit aan het woord komen. Vrouwen als Maria maar ook de schare die deze gestalte herkent vanuit oude, haast vergeten beloften die zij nooit vergeten waren. Zij zou komen als koning, zeker. Maar wel volgens het woord van Zacharia, als één van hen, als één van de kleinen. En hij zal die weg helemaal gaan. Als uitschot, als een misdadiger, zal hij hangen. Maar precies zo komt het onderste boven. Breekt een nieuwe schepping aan. De functie van Jezus is elders. Maar precies zo komt ons leven terecht.

Amen.